

Fannrem/Trondheim 06.12.2021

Orkland kommune

postmottak@orkland.kommune.no

Nordtømmer

post@nortommer.no

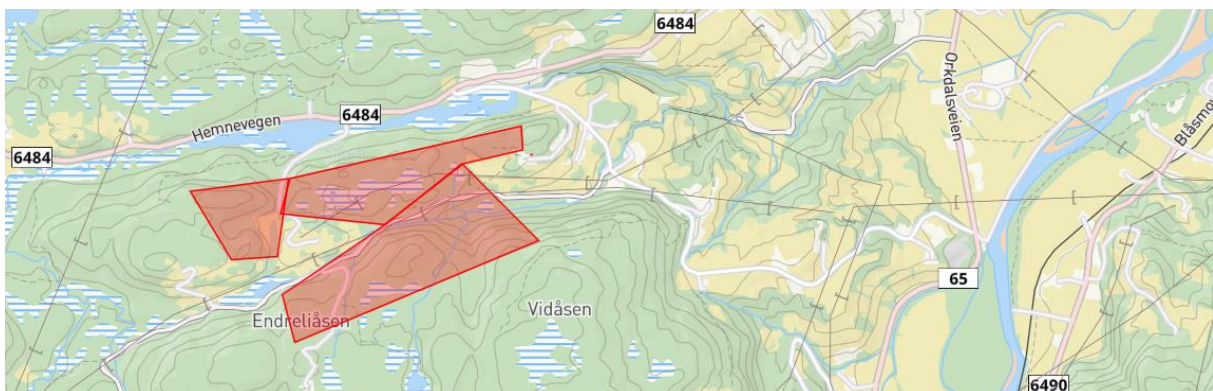
Klage på skogsdrift i Røssdalen, Orkland kommune

Nye registrerte avvik

I 2019/2020 ble det gjennomført omfattende flatehogst i Røssdalen i Orkland. Naturvernforbundet observerte en lang rekke brudd på Norsk PEFC Skogstandard, og sendte en klage til Fylkesmannen i Trøndelag og Orkland kommune 16.12.2020. Ved ny befaring i den samme hogsten i høst har vi kommet over flere brudd på PEFC-standard og skoglovens bærekraftforskrift. Vi reagerer sterkt på at det er utført snauhogst i nøkkelbiotoper. Vi ønsker også å få svar på en del andre spørsmål. Før vi evt. går videre med en anmeldelse ber vi om en nærmere forklaring på hva som har skjedd.

Hogsten i nøkkelbiotopene og de andre avvikene er beskrevet nedenfor.

Flatehogsten omfatter et stort område, og har stubber med ulike dimensjoner og alder (noen er mer enn 150 år). Det gir inntrykk av at det har vært mye gammel naturskog her. Flybilder viser at det området som nå er hogd stort sett ikke har vært snauhogd etter 1945.

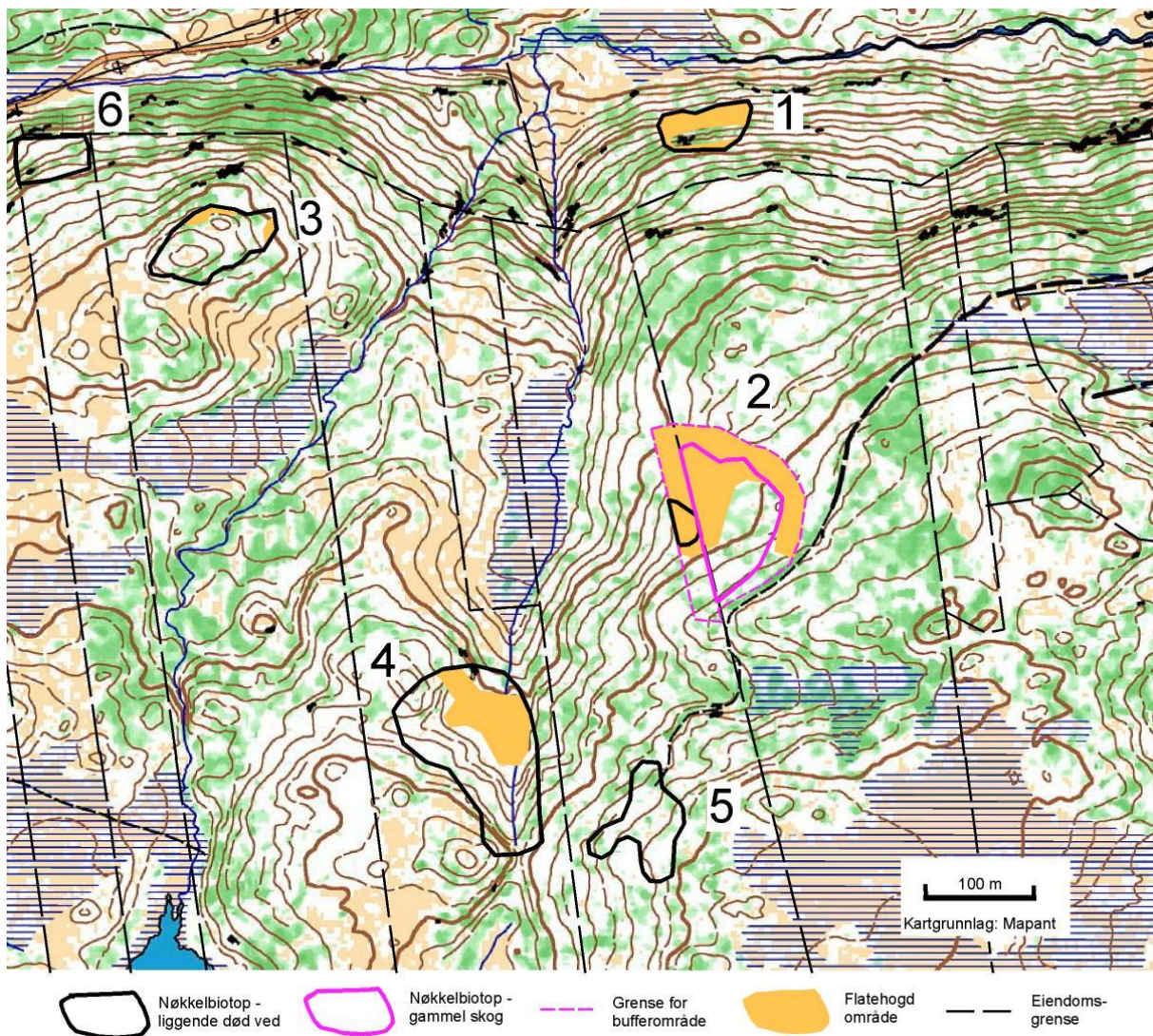

Kart som viser områdets beliggenhet.

Hogst i nøkkelbiotoper

Det er registrert sju nøkkelbiotoper i og like utenfor hogstområdet. Vår gjennomgang viser at det er utført hogst i de fem nøkkelbiotopene som ligger innenfor hogstområdet. I fire av biotopene er det hogd så mye skog at nøkkelbiotopene er ødelagt eller sterkt redusert.

Kartet viser hva som er snauhogd innenfor nøkkelbiotopene.

Kartgrunnlaget er hentet fra mapant.no.

Nedenfor følger en vurdering av de skadene som hogsten har påført nøkkelbiotopene. Nummereringen av lokalitetene er hentet fra kartet, der lokalitet 2 omfatter to nøkkelbiotoper.

Lokalitet 1

Med unntak av et beskjedent areal i den bratteste delen av biotopen, er det utført flatehogst/snauhogst på de resterende ca 80 % av arealet. Inngrepet er så omfattende at nøkkelbiotopen vurderes som helt **ødelagt**. Det registrerte livsmiljøet er liggende død ved. Det ble observert læger av gran innenfor biotopgrensene som klart indikerer at grunnlaget for miljøregistreringen etter vår vurdering er utvilsom. Flatehogst er ikke på noen måte forenlig med ivaretagelse av miljøverdiene i nøkkelbiotoper. Det er også anlagt en enkel driftsveg gjennom nordøstre del av biotopen.

Rød strek viser avgrensingen av nøkkelbiotopen.

Nøkkelbiotopen sett fra siden.

Veg gjennom nedre del av nøkkelbiotopen.

Liggende død ved i snauhogd del av nøkkelbiotopen.

Lokalitet 2

Denne består av 2 kartlagte nøkkelbiotoper. Den minste av de (vestre del) er totalt snauhogd og helt **ødelagt**. Den andre er snauhogd i nordre og østre del, mens det øvrige arealet ikke er berørt av hogst. Det totale arealet for begge biotopene, inkludert buffersoner, er ca 16 da. Det gjenstående, uberørte arealet er ca 5 da. På dette området ble det under vår befaring observert både liggende død ved og gamle trær (gran/furu) i et antall som klart indikerer at grunnlaget for miljøregistrering er utvilsom.

I og med at det som gjenstår er ca 5 da uberørt areal med klare miljøverdier, blir vår vurdering at den opprinnelige biotopen er **sterkt forringet** og ikke helt ødelagt, totalt sett. Snauhogst av buffersonen rundt biotopene vil imidlertid medføre en betydelig fare for kantskader og uttørring på det gjenstående arealet. Dersom nye kalamiteter skulle oppstå, noe som det er stor sannsynlighet for vil skje, vil den opprinnelige nøkkelbiotopen bli å betrakte som helt ødelagt.

Bildet er tatt fra ytterkant av nøkkelbiotopen og inn i den.

Lokalitet 3

Grunnlaget for avgrensning som nøkkelbiotop er også her liggende død ved. Lokaliteten ligger eksponert til på en åsrygg. Den er nokså marginalt berørt av snauhogst i nordre og østre del. Etter vår mening er miljøverdiene her **noe forringet** som følge av hogst. Hogstinngrepet vil likevel på kortere eller lengre sikt kunne resultere i kantskader fra vind, som en konsekvens. Dette vil påvirke de registrerte miljøverdiene i ytterligere negativ retning.

Nøkkelbiotopen ligger på den høyeste toppen, omgitt av flatehogst.

Liggende død ved i snauhogd del av nøkkelbiotopen.

Lokalitet 4

Grunnlaget for MiS-kartleggingen her er liggende død ved. Ca 30 % i den nordøstre del av biotopen er snauhogd. Den søndre delen er en markert og nordlig eksponert bekkekløft. Her har det allerede oppstått kantskader som følge av hogsten. Bekkekløfter er i seg selv verdifulle biotoper, ofte med stabil fuktighet. En snauhogst nært eller helt inntil slike områder vil resultere i både en generell uttørring og kantskader/vindfellinger. I vestre del er det også en bekkekløft, noe grunnere enn den i sør, men denne er også utsatt for kantskader og vindeksposering etter snauhogsten i sentrale deler av nøkkelbiotopen. Vår vurdering blir at hogstinngrepet her har resultert i en **sterk forringelse** av miljøverdiene.

Bildet er tatt fra ytterkant av nøkkelbiotopen og inn mot midten.

Lokalitet 5

Lokaliteten er ikke berørt av hogst, men ble også synfart. Etter vår vurdering var også her grunnlaget for avsetting som nøkkelbiotop utvilsom, bl.a. med mye grove læger og gamle, storvokste gran- og furutrær. De samme miljøelementene ble også observert i nærområdene rundt, og biotopen kunne med bakgrunn i det gjerne vært en del større.

Lokalitet 6

Lokaliteten er ikke berørt av hogst, og ble ikke synfart.

Hogst ved tiurleik

23. mars 2020 varslet vi Knut Ingdal som satt i hogstmaskina at han var i ferd med å hogge seg inn i en tiurleik. Han inspiserte spor i snøen og bekreftet at dette var en aktiv tiurleik. Vi påviste området sammen. Ingdal varslet regionsjef Arvid Eriksen i Nortømmer. Få dager senere kom Eriksen på egen befarings og merket av et hensynsområde. Hogsten fortsatte inn mot dette hensynsområdet. Området som ble hogd etter vår varsling var buffersone for en nøkkelbiotop. Etter få dager forsvant tiuren fra denne biotopen. Den kom heller ikke tilbake vinteren 2021.

Vi mener det er to årsaker til at tiuren ble skremt. For det første ble det satt av for lite areal og det var svært uheldig at hogsten ble åpnet mot en snauhogst like ved. Dessuten var det uheldig at skogsmaskinene kjørte i området i sene kveldstimer. Vi reagerer sterkt på at dette var et dobbelt brudd på PEFC-reglementet da det både ble hogd i en nøkkelbiotop med gammel skog og inn mot en tiurleik som burde fått betydelig større avgrensing.

I forskriften står det at «Leiker med ca 5 aktive tiurer er inntil 50 dekar store.» Arealet som ble avsatt til leiken var svært beskjedent. Ved befarings sommeren 2020 unnskyldte Nortømmers representant seg med at leiken ikke ble nøyaktig nok påvist. Dette vil vi på det sterkeste avvise all den tid entreprenøren selv var med og gjennomgikk utstrekningen av spillplassen. Spor i snøen etter spillende tiur må ha vært synlige også da Eriksen satte avgrensingen.

Etter det vi erfarte ble det ikke hentet inn ekspertise fra skogbiolog i arbeidet med å kartlegge og avgrense hensynsområdet for tiurleiken. Vi mener dette er et tredje kritikkverdig moment ved utførelse av hogsten på dette stedet.

Hvis Nortømmer hadde respektert grensen som ble satt for nøkkelbiotopen, er det betydelig større sjanse for at leiken ikke ville blitt forlatt.

Hogst i kantsone mot vassdrag

Vannressursloven, Skogloven og PEFC-standarder slår fast at kantsonen skal bevares mot vann, elver og bekker med årssikker vannføring. Kantsonen er viktig for å motvirke avrenning og gi levested for planter og dyr.

Ved befarings i 2020 ble det påvist mange eksempler på hogst i kantsoner mot vassdrag og myrer. Ettersom dette var et gjennomgående brudd på regelverket, synes vi det er riktig å peke på enda et graverende eksempel på slik hogst. Vi viser til biotopen på bildet under der det sto både store og små trær. Biotopen er helt snauhogd med de konsekvenser det får for livsformer langs bekken. Denne biotopen var en forlengelse av en bekkekløft som har kvaliteter som tilsier registrering som nøkkelbiotop. Bekkekløfter karakteriseres som hotspotmiljøer for biologisk mangfold.

Snauhogst ved vassdrag. Biotopen er forlengelsen av en bekkekløft som er viktige lokaliteter i naturmangfoldsammenheng fordi de kan inneholde et stort mangfold av naturtyper og fordi de ofte har et stabilt mikroklima som favoriserer mange arter med spesifikke levestedskrav.

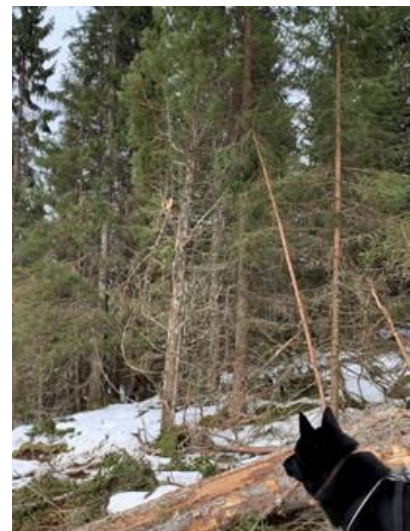
Mangelfull sletting av kjøreskader

I forbindelse med befaringen sommeren 2020, innrømmet Nortømmer at hogsten etterlot betydelige kjøreskader og lovet å gjennomføre sporsletting. Det ble utført noen timers arbeid med gravemaskin på en eiendom og litt på naboeiendommen. Det ble også gjort forsøk på å føre en bekk som hadde tatt nytt leie, inn i sitt gamle leie. Dette var bare delvis vellykket. På vår forespørsel svarte Nortømmer at de ikke var ferdige med sporslettingen. Det er til dags dato ikke utført mer sletting av kjørespor. Noen steder er sporene opp mot en meter dype.

Vi etterlyser også planering av en kjørevei som ligger som en stygg og svært synlig skjæring i bratt li. Både denne og andre kjøreveier etterlater dype hjulspor med fare for erosjon og at bekker og vannsig tar nytt leie. Denne kjøreveien skjærer også gjennom en nøkkelbiotop.

Livsløpstrær

Det er satt igjen en del livsløpstrær, men hovedsakelig av gran og furu på sørsiden av dalen. På nordsiden er det satt av mest lauvskog. Forskriften krever at «*både dominerende treslag og eventuelt sjeldne/uvanlige treslag skal være representert blant livsløpstrærne*». Forskriften krever videre at «*Livsløpstrær tilhørende gjennomført hogst skal kunne identifiseres, også når livsløpstrærne er plassert utenfor hogstfeltet. Livsløpstrær plassert utenfor hogstfeltet må, der det er risiko for at de kan bli avvirket ved en senere drift, kartfestes og dokumenteres.*» Vi ber derfor om å få se oversikten over gjensatte livsløpstrær, både enkeltstående og grupper, i hele hogstområdet.

Einer som eksempel på typisk livsløpstre. Den ble hogd dagen etter at bildet var tatt.

Miljøregistrering

Avslutningsvis nevner vi et forhold som gjelder en annen hogst i tilstøtende område i Røssdalen. Dette er en mindre hogst på nordsiden av dalen som ble gjennomført i 2019. Vi har etterspurt miljøregistrering for denne hogsten, og Nortømmer henviste til Kilden. I og med at vi vet at denne eiendommen ikke hadde skogbruksplan, og at vi ikke klarer å finne nøkkelbiotoper i Kilden, ber vi om å få fremlagt miljøregistrering for eiendommen 154/1 og 154/2 i Orkland.

Vennlig hilsen

Magne Vågsland, styreleder i Naturvernforbundet i Trøndelag
Kjetil Kroksæter, styremedlem i Naturvernforbundet i Orklaregionen
Ingerid Angell-Petersen, styremedlem i Naturvernforbundet i Trøndelag

Kopi:
Statsforvalteren i Trøndelag
sftlpost@statsforvalteren.no